Nr. 82 Kurytyba, 14 Listopada 1934 Rok XV.

LUD

Jedyne pismo polskie w Brazylji wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor: Ksiądz Jan Pałka

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i 1—5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylji 10$000 zgóry, półroczna 6$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3$000; w Argentynie 6 pesów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2·50 dolarr; w Urugwaju 3 pesy urugwajskie

Adres Redakcji „Ludu": Curityba — Aven. Dr. Jayme Reis 582
Adres dla listów: Curityba—Caixa Postal 155—Paraná, Brasil
Adres Telegraficzny: Lud Curityba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 łam do 3 razy 5$000
Od 1 » » » » za każdy raz na stronie ogłoszeń $300
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 łam 3$000
Ogłoszenia w tekście według umowy.

„O POVO" -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 300 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, R. Piekarza—Kubisa. i Floreckiego — W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.

Witamy Dostojnego Arcypasterza!

Niezmiernie to doniosła chwila dla Polonji Brazylijskiej, w której J. E. Ks. Biskup Teodor Kubina, jako pierwszy z biskupów polskich, zawita do świątyń, szkół, towarzystw i domów wychodzców polskich, tu, na Ziemi św. Krzyża. Chwila to historyczna.

Gdy niniejsza wieść, za pośrednictwem »Ludu«, dotrze w dalekie kolonje, J. E. Ks. Biskup Kubina będzie już wśród nas, gościem Polonji Brazylijskiej.

Opatrzność Boża, ta sama, która już w pierwszych chwilach emigracji polskiej do Brazylji zesłała osieroconemu wychodźcy opiekuna i przewodnika-kapłana polskiego, dziś zsyła nam dostojnego Arcypasterza, »ministra« Matki Boskiej Częstochowskiej, strażnika Jasnogóry, jak nazywają powszechnie w Polsce, J. E. Ks. Biskupa Kubinę z Częstochowy.

Polonja Brazylijska, w ogromnej większości wierna religji swych przodków, z wielką radością wyczekiwała przybycia polskiego Dostojnika Kościoła.

— Kiedy Ks. Biskup Kubina przybędzie do Brazylji?

— Czy zdąży na obchód wAbranches? — dowiadują się liczni nasi rodacy z Kurytyby.

— Czy Ks. Biskup odwiedzi S. Feliciano? — telegrafują pośpiesznie.

— Czy Ks. Biskup będzie w Treze de Maio? w Boa Vista? Prudentopolis, Irati i t. d. i t. d. piszą z tych i wielu innych kolonij polskich.

Tak! Pomimo, że ogromne przestrzenie oddzielają je dne osady polskie od drugich, pomimo, że dojazdy trudne, a czas ograniczony, mimo to, Jego Ekscelencja znajdzie czas dla wszystkich kolonij; — »Nie kłopoczcie się z moim przyjazdem« — podsłuchałem w Buenos Aires, gdy Ks Biskup mówił do ks. Widery z Misiones.

— »Jestem przyzwyczajony do podróży i niewygód« — dodał ks. Biskup.

Nie bacząc na trudy, Ks. Biskup zwiedzi możliwie jak najwięcej kolonij, ażeby poznać smutki i radości szarego dnia kolonisty polskiego, ażeby wlać otuchę w zwątlałe serca, przypomnieć obowiązki wobec Boga, Starej i Nowej Ojczyzny.

Odwiedziny wysokiego dostojnika Kościoła katolickiego świadczą, że Polska Katolicka nie zapomina o swych synach wiernych Ojczyźnie i Kościołowi św. Wysłannik Polski Katolickiej, lepiej niż kto inny, zrozumie i dostrzeże potrzeby Katolickiej Polonji w Brazylji.

Wiele mówi się w obecnych czasach o węzłach gospodarczych, politycznych, o łączności kulturalnej emigracji z Macierzą lub różnych narodów. Pomija się często najważniejsze: węzły religijne, łączność duchową.

J. E. Ks. Biskup Teodor Kubina

urodził się na Śląsku w 1880 roku, po ukończeniu Seminarjum Duchownego we Wrocławiu i studjach w Rzymie, gdzie otrzymał doktorat z filozofji i teologji, został zamianowany wikarjuszem w Królewskiej Hucie na Górnym Śląsku. Już wtedy ksiądz Kubina interesuje się żywo aktualnemi zagadnieniami duszpasterskiemi. Wkrótce Ks. Kubina otrzymuje nominację na proboszcza w Katowicach.

W r. 1925 Ks. Teodor Kubina zostaje zamianowany przez Ojca św. Biskupem-ordynarjuszem nowo utworzono diecezji częstochowskiej. Objeżdża dwukrotnie emigrację polską we Francji i Belgji oraz i w innych krajach.

Ponadto Ks. Biskup Kubina znany jest na polu literatury i pracy z prac swych z zakresu zagadnień społecznych; artykuły Ks. Biskupa Kubiny przesyłane przez K. A. P. często przedrukowywaliśmy na szpaltach »Ludu« jak n.p. »Mowa narodowa« na 3 Maja 1931 i wiele innych.

Jak wielkie i niespożyte skarby siły duchowej ukrywa religja katolicka, jak silną stanowi więź organizacyjną, tego dowodem był choćby ostatni Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny w Buenos Aires.

Polska Katolicka docenia te węzły religijne i wysłannicy Episkopatu Polskiego nawiązali już łączność z episkopatem i duchowieństwem Ameryki Północnej, Francji, Belgji, Niemiec, a ostatnio z tak wielkim sukcesem w Argentynie ku ogromnemu pożytkowi wychodźtwa polskiego, zamieszkującego w tych krajach.

Teraz szczęśliwa kolej na Brazylję!

Należy z góry zaznaczyć, że Episkopat Brazylijski odnosi się do duchowieństwa polskiego lub, z pochodzenia polskiego, z całą życzliwością, dając im takie same uprawnienia duszpasterskie jak i innym kapłanom.

Przyjazd J. E. Ks. Biskupa Kubiny, wysłannika Episkopatu Polskiego i J. Em. Ks. Kardynała Prymasa, Opiekuna Wychodźtwa, będzie najlepszą okazją ażeby za tę życzliwość i wyrozumienie dla duszpasterstwa polskiego wyrazić Episkopatowi Brazylji gorące podziękowanie.

»W każdej jednak regule są wyjątki« — mówi przysłowie. Na tej lub owej kolonji może się zdarzy, że brak duszpasterza polskiego; dawniej był, obecnie go niema! Różne trudności stają na przeszkodzie prośbie kolonji polskiej. W takich wypadkach Ks. Biskup Kubina swym wpływem, w osobistem zetknięciu się Episkopatem miejscowym wiele może uzyskać zmian na lepsze.

Ponadto, odwiedziny przedstawiciela Polski Katolickiej i Episkopatu Polskiego dadzą okazję do wymiany zdań w wielu sprawach wspólnych tak Kościołowi w Polsce jak i w Brazylji, nasuną sposobność nawiązania współpracy katolickiego społeczeństwa w Polsce i Brazylji.

Polska posiada piękną tradycję chrześcijańską, Brazylja również jest narodem katolickim. Toteż tem łatwiej, rozumiejąc się dobrze, mogą oba narody współpracować dla dobra całej ludzkości.

Wreszcie, w łonie samej Kolonji Polskiej istnieją duże niesnaski, kłótnie i waśnie.

Wysoki autorytet Ks. Biskupa Kubiny, jego rady i wskazówki przyczynią się, ufamy, w dużej mierze, do załagodzenia wielu sporów i nieporozumień.

Witając Dostojnego Arcypasterza, życzymy Mu, ażeby czuł się u nas jak najlepiej, ażeby jego słowa, rady, wskazówki trafiły do serc rodaków, ażeby Jego tu pobyt rozpoczął nowy, piękny okres wzmożonego życia katolickiego i przywiązania do tradycyj narodowych Polonji Brazylijskiej.

REDAKCJA.

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

Stosunki polsko - węgierskie

WIZYTA PREMJERA WĘGIER W WARSZAWIE

Podczas dwudniowej wizyty prezesa rady ministrów Węgier, gen. Juljusza Goemboesa w Warszawie — premjer Goemboes, prezes rady ministrów Leon Kozłowski i minister spraw zagranicznych Józef Beck omówili w atmosferze wzajemnego zaufania sprawy, dotyczące całokształtu stosunków polsko - węgierskich, opartych na tradycyjnej przyjaźni, jak i zagadnienia międzynarodowe, przedewszystkiem zaś sprawy gospodarcze Europy środkowej, interesujące oba państwa.

Serdeczna wymiana poglądów wykazała szczere obopólne dążenie do rozbudowy i zacieśnienia wzajemnych stosunków.

Wyrazem tych dążeń było podpisanie w dniu 21 październ. ika przez premjera Goemboesa oraz ministrów spraw zagranicznych Józefa Becka i wyznań religijnych i oświecenia publicznego Wacława Jędrzejewicza, konwencji polsko - węgierskiej, dotyczącej współpracy intelektualnej.

Pozatem w wyniku wizyty węgierskiego prezesa rady ministrów w Polsce postanowiono:

powołać w najbliższym czasie w obu krajach komitety studjów ekonomicznych oraz w następstwie mianować komisję mieszaną polsko-węgierską dla rozszerzenia wzajemnych obrotów handlowych,

przystąpić jeszcze w ciągu roku bieżącego do rokowań o umowę turystyczną,

zawrzeć w najbliższym czasie konwencję konsularną.

30 I 20 ZŁOTYCH PASZPORT ZAGRANICZNY

Projekt Ministra Spraw Zagranicznych

Z Warszawy donoszą, że Ministerstwo spraw wewnętrznych uzgadnia z ministerstwem skarbu nowy projekt ustawy o paszportach zagranicznych.

Wedle tego projektu opłata za zwykły paszport, na przeciąg jednego miesiąca wyniosłaby 30 złotych paszport, zaś wielokrotny na okres roczny kosztowałby 360 złotych.

Przewidziane są również paszporty zbiorowe z opłatą 20 złotych od każdej osoby.

MARSZRUTA

objazdu kolonij polskich W STANIE RIO GR. DO SUL przez KS. BISKUPA KUBINĘ

a) w towarzystwie p. Dr. R. Gajdy:

15—19 listopada: Guarany, Silva Jardim i inne.
20 listopada: podróż do Iguhy;
21 » pobyt w Iuhy.
22 » podróż do Erechim.
23—27 » pobyt w Erechim, Boa Vista, Floresta, Treze de Maio, Rio de Peixe.
27—28 listopada podróż do Porto Alegre.

b) W towarzystwie p. Posła Grabowskiego, który przybędzie do Porto Alegre dnia 25 listopada:

29—3 grudnia pobyt w Porto Alegre.
3—10 grudnia Marianna Pimentel i São Feliciano.
10—13 grudnia Pelotas i miasto Rio Grande.
14 grudnia wyjazd do Kurytyby via Paranagua (statkiem lub samolotem).
14 lub 16 grudnia przyjazd do Kurytyby.

Program objazdu w Stanie Parana ułożony zostanie po przybyciu Ks. Biskupa do Kurytyby—na miejscu

Ogólno-polski Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi w Warszawie

DZIĘKUJE POLONJI BRAZYLIJSKIEJ ZA DALSZE OFIARY NA RZECZ POWODZIAN

Jak wszystkim wiadomo, organizacje polskie w Brazylji: Zw. Tow. Oświata, Związek Polski, Tow. T. Kościuszki Łączność i Zgoda i »Sarmacja« na wieść o katastrofie powodzi w Polsce zainicjowały składkę na rzecz powodzian, a mając na uwadze »kto prędko daje, dwa razy daje«, zebrane ofiary w wysokości tysiąca zł Komitet natychmiast przesyłał do Polski.

Przed kilku dniami Ogólno-polski Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi z Warszawie pokwitował pierwszą wysyłkę z dnia 22 sierpnia b. r. obecnie ten sam Komitet donosi o odbiorze następnego tysiąca złotych, wysłanego przez Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi z Brazylji z dnia 6 września b. r. Ogólno polski Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi z Warszawy dziękuje gorąco wszystkim ofiarodawcom za pomoc.

Szósta wysyłka ofiar z Brazylji na powodzian

W ubiegły czwartek Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi w Polsce przesłał za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek Ogólno-polskiego Komitetu Pomocy Ofiarom Powodzi szósty z kolei tysiąc złotych (2.600$000).

Dotychczas ogólna suma przesłana przez Komitet wynosi 16.503$000. Równocześnie Komitet przesłał szczegółowy wykaz ofiarodawców.

Kurytyba, 8 go listopada 1934.

Wincenty Flenik sekretarz — **Józef Papugnée** skarbnik — **Franciszek Lachowski** przewodniczący

CHŁOPI BIAŁORUSCY NA WOŁUJĄ ŻYDÓW DO POKUTY

Do rabinatu warszawskiego zgłosiła się osobliwa delegacja 5 chłopów białoruskich z Wołynia. Delegacja poinformowała kahał, że jest ona przedstawicielką sekty «Mesjanistów» i prosi rabinat o podjęcie kroków wśród żydów, by przez pokutę przyspieszyli przybycie Mesjasza.

Według słów delegatów istnieje na Wołyniu wielu zwolenników powyższej sekty, odbyli oni nawet niedawno zjazd w Równem. Wśród chłopów białoruskich — według relacji delegatów — powstała ostatnio sekta «Zwolenników Sjonu,» którzy zamierzają odbyć pielgrzymkę do Jerozolimy, święcą soboty itp.

Delegacja złożyła też w rabinacie memorjał w języku rosyjskim, w którym prosi rabinów o rozpoczęcie akcji wśród żydów i o nawoływanie do pokuty.

JAK »PUŁKOWNICY« ZE STRZYŻOWIC ĆWICZYLI ŻYDKA Z GRODŹCA.

Przed sądem grodzkim w Czeladzi toczyła się sprawa, która wśród licznego audytorjum wywołała gwałtowne wybuchy śmiechu.

W lipcu b. r. fabrykant wody sodowej z Grodźca Majer Warszawski furą wiózł wodę sodową do Strzyżowic. W polu zatrzymało go dwóch podchmielonych osobników, jak się później okazało Franciszek Kliszczyk i Józef Krawczyk, obydwaj ze Strzyżowic, którzy oświadczyli mu że są... pułkownikami, a on żołnierzem.

Przerażony swą rolą żydek struchlał ze strachu, gdy jednak usłyszał głośną komendę: «baczność»! wyprężył się jak struna. Za chwilę usłyszał komendę pułkownika:

— «Skakać przez wóz 50 razy — raz, dwa! raz, dwa!

Zlajany i zlany potem żydek skakał do utraty tchu, patrząc jednak na groźne twarze «pułkowników» i na grube laski, nie zawahał się ani na moment.

Kiedy wreszcie przeskoczył nieszczęsny raz dwudziesty, upadł na twarz przed «pułkownikiem», nie wiadomo, ze strachu czy zmęczenia i tak pozostał nie wie już jak długo.

W podartym chałacie zjawił się w godzinę później na posterunku policji w Grodźcu, nie mogąc jeszcze słowa przemówić.

— No, ale teraz, proszę wysoki sąd, to ja już się nie boję. Oni już teraz nie są pułkowniki i nawet mi się kłaniają. To ja proszę darować im wszystko.

Sąd jednak stanął na stanowisku, że Krawczyk nie miał prawa grać roli pułkownika i skazał go na 2 miesiące aresztu z zawieszeniem kary na 2 lata.

Z Brazylji

OTWACIE ODDZIAŁU SYNDYKATU EMIGRACYJNEGO W BRAZYLJI

W najbliższym czasie zostanie otwarty Oddział Syndykatu Emigracyjnego w stolicy Brazylji, w Rio de Janeiro. Do zakresu działalności biura Syndykatu w Rio należeć będzie udzielanie pomocy przy wyrabianiu wezwań dla osób, zamieszkałych w Polsce, sprzedaż kart okrętowych informowanie interesantów we wszelkich sprawach, związanych z imigracją i reemigracją oraz utrzymywanie stałego kontaktu z krewnymi w Polsce i w Brazylji. Oddział Syndykatu w Rio de Janeiro będzie również rozciągać opiekę nad przybyłymi osadnikami, kierowanymi na kolonje i t. p.

W związku z tem osoby, mające swoich bliskich w Brazylji i zamierzające do tego kraju wyjechać, lub wejść z nimi w kontakt, winny, we własnym interesie, zwrócić się natychmiast do najbliższego biura Syndykatu Emigracyjnego na prowincji i podać adres tych krewnych, aby Syndykat Emigracyjny w Brazylji mógł sprawę odpowiednio załatwić.

Zorganizowanie placówki Syndykatu Emigracyjnego w Brazylji ma duże znaczenie dla polaków tam zamieszkałych, gdyż wobec rozmaitych zmian emigracyjnych przepisów brazylijskich, nie mieli dotąd praktycznych możliwości bezpośredniego załatwienia wszelkich wymaganych i skomplikowanych formalności.

Z FAŁSZOWANIE PODPISU P. PREZYDENTA GETULIO VARGASA

Wypadek nadzwyczajny doszedł do wiadomości władz policyjnych, którego śledztwo powierzono p. Dulcidio Gonçalves, 1-szemu delegatowi policji. Rozchodzi się o sfałszowanie podpisu p. prezydenta Vargasa, położonego na pewnym dokumencie z Departamentu Zdrowia Publicznego, odnoszącego się do prośby profesora północno-amerykańskiego Henry Crower Skinwar.

Sfałszowanie podpisu p. prezydenta Vargasa skonstantował p. Carlos Meira w laboratorjum badań naukowych.

Autora sfałszowanego podpisu dotychczas nie wykryto.

RZĄD BRAZYLIJSKI PRAGNIE UPRZYSTĘPNIĆ SPOŁECZEŃSTWU TEKST NOWEJ KONSTYTUCJI

Rząd federalny powołał komisję specjalną do powzięcia odpowiednich kroków w celu uprzystępnienia ogółowi tekstu nowej Konstytucji.

Na czele tej komisji stoją: p. p. Sampaio Doria, Candido de Oliveira Filho, Theodoro Ramos, Haroldo Valladão i Antonio de Alcantara Machado.

Sposób wykonania planu przewiduje konferencje i kursa we wszystkich instytucjach rządowych, zakładach naukowych i prasie. Nadto 10 premji w pieniądzach za najlepsze prace.

W SPRAWIE PODRÓŻY P. PREZYDENTA VARGASA DO POŁUDNIOWEJ BRARYLJI

W jednym z wywiadów p minister Goes Monteiro oświadczył dziennikarzom, że w kołach oficjalnych nic jeszcze nie jest wiadomem o wyjeździe prezydenta Getulio Vargasa do Rio Gr. do Sul.

NIE WSZYSCY UMIEJĄ!

Niestety, jest to prawdą; mało kto umie należycie się odżywiać. Większość je, ale się nie odżywia; napełni żołądek, a się nie pożywi. Ryż, fizon i ziemniaki w jeden dzień; ziemniaki, fizon i ryż na drugi. Rezultat taki, że po pewnym czasie, zauważa się brak elementów niezbędnych dla organizmu.

Gruczoły wydzielin wewnętrznych burzą się, system nerwowy się zmienia. Tysiące nerwowych, którzy się skarżą na różne niedomagania, są tylko źle odżywiani, głodni, spożywając fizon, ryż i ziemniaki, a zapominają o jarzynach i przedewszystkiem o mleku. Dlatego cierpią na brak fosforu, który jest niezbędnym do regulowania całej pracy w organizmie, a więc i systemu nerwowego. Aby zwalczyć nerwowość: należy racjonalnie się odżywiać i zażywać Tonofosfan z Casa Bayer.

Paraná

OGŁOSZENIE WYNIKU WYBORCÓW W PARANIE Z 14 PAŹDZIERNIKA PRZEZ TRYBUNAŁ WYBORCZY

Do Izby Deputowanych wybrano:

1) Z partji Social Democratico: Flavio Carvalho Guimarães, Dr. Octavio da Silveira, Dr. Francisco de Paula Soares i Dr. Lauro Sadré Lopes.

2) Z partji Social Nacionalista: Plinio Alves Monteiro Tourinho.

3) Z partji União Republicana Paranaense: Dr. Arthur Ferreira dos Santos.

Do Kongresu Stanowego wybrano:

Z partji Social Democratico: Eduardo Virmonde Lima, Erasto Gaertner, Frederico Faria de Oliveira, Agostinho Pereira, Mario Erichsen, Ovande Ferreira Amaral, Raul Gomes Pereira, Nelson José Correa, José Manoel Ribeiro dos Santos, Camilo Stelfeld, Djalma da Rocha Alchuelri, Adalberto Scherer, Caio Graccho Machado Lima, João Teófilo Gomy Junior.

Augusto Santos, Brasil Pinheiro Machado, Acir Guimarães, Helvidio Silva, Lineu Madureira Novais, Oscar Borges de Macedo, Ribas.

Z partji Social Nacionalista: Joaquim Pereira de Macedo, Manoel de Alencar Guimarães, Antonio Couto Pereira, Alceu do Amaral Ferreira, Jorge Becker.

Z partji União Republicana Paranaense:

Caetano Munhoz da Rocha, Laertes de Macedo Munhoz, Alcides Pereira Junior, Carlos Ribeiro de Macedo, Lindolfo Pessôa da Cruz, Marques.

PUŻAR TARTAKU W PONTA GROSSIE

W sobotę w czesnym rankiem spalił się tartak p. Gabrjela Sabaga.

Pożar powstał na strychu głównego zabudowania tartaku i w okamgnieniu zajął wszystkie przyboczne zabudowania i wszystko drzewo gotowe już do wysyłki.

Tartak był zabespieczony w jednej z kompanij asekuracyjnych w S. Paulo.

KURYTYBA

TRAGICZNY WYPADEK

W ubiegłą niedzielę wieczorem około godz. 19-tej, znany rodak p. Stanisław Jezierski targnął się na swe życie, zażywając truciznę, a następnie wieszając się w swem mieszkaniu. Nieszczęśliwy samobójca już od wielu tygodni wskutek różnych przejść ciężkiej walki życiowej okazywał zniechęcenie do życia.

Pomimo ratunku nie zdołano uratować samobójcy przed śmiercią.

Wieść o tragicznym i smutnym wypadku wywołała głębokie i przygnębiające wrażenie. Zmarły był człowiekiem bardzo zdolnym i uczciwym, ciężkie koleje życia i różne niesnaski pchnęły go do tak strasznego kroku.

Santa Catharina

BACZNOŚĆ ITAIOPOLIS Rolnicy!

W gromadzie siła. Nie kto inny lecz my właśnie, stan rolniczy, jesteśmy powołani ku temu, ażeby wziąć w swoje ręce nasze sprawy i my tylko a nikt inny, możemy decydować o własnych sprawach. Wybory do Kongresu przeszły. Dla nas, stanu rolniczego, zbliżają się atoli ważniejsze wybory, bo municypalne. W zrozumieniu tej tak ważnej dla nas chwili, winniśmy wspólnie się zebrać, wyłaniając rolniczy Komitet wyborczy któryby twardo stanął na gruncie własnych spraw i wszedłszy w kontakt z innemi ugrupowaniami, potrafił skutecznie obronić interesy Klasy rolniczej, przeprowadzając jej postulaty.

Pozwalamy sobie zatem zwołać zebranie wszystkich rolników w pierwszą niedzielę miesiąca grudnia, bezpośrednio po nabożeństwie w kościele, w ogrodzie T-wa »Bratnia Pomoc« w Alto Paraguassú.

W dniu tym staniemy się wszyscy, przedyskutujemy nasze sprawy i bolączki, i do wyborów municypalnych staniemy wszyscy solidarnie, jako Blok rolników municypjum Itaiopolis.

W razie niepogody zebranie odbędzie się w tydzień później t. j. dnia 9 grudnia br.

Wł. Mączewski, Roman Kopytkowski, Jan Blonkowski.

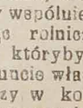

Podziękowanie

Wszystkim, którzy wyrazili serdeczne współczucie, oraz brali udział w nabożeństwie żałobnem za

ś. p. FELIKSA HEY

mojego męża, oddając mu ostatni przysługę, składam gorące «Bóg zapłać».

HELENA P. HEY.

90 proc.!

Dzięki wysiłkom lekarzy i intensywnej propagandzie sanitarnej, śmiertelność niemowląt, spowodowana przez biegunkę, zmniejsza się w różnych okolicach kraju. Są jednakże miejscowości, gdzie 90% zgonów jest powodowanych zaburzeniami wnętrzności, z winy matek, które nie znają odpowiedniego sposobu odżywiania dzieci. Jedynie lekarze, w takich wypadkach, powinni udzielać wskazówek.

Lekarstwa na biegunkę dzisiaj najwięcej zalecane są: Cazeinaty de calcio i Eldoformio z Casa Bayer; zwalczają one fermentacje, broniąc wnętrzności od podrażnień.

Uroczystość w Abranches ku czci Królowej Jadwigi i 16-letniej rocznicy Niepodległości Polski.

W niedzielę, 18 go b. m., Związek Tow. »Oświata« łącznie z Tow. Króla Wład. Jagiełły i Tow. Polek Królowej Jadwigi urządzają w Abranches wielki obchód ku czci Królowej Jadwigi i z okazji 16-letniej rocznicy Niepodległości Polski.

Program:

Godzina 10. Zbiórka delegacyj towarzystw i gości w gmachu Tow. Jagiełły. Wymarsz do kościoła: orkiestra, sztandary, szkoły, delegacje, goście.

» 10.15. Uroczysta Suma — Ks. Sup. J. Góral, proboszcz z Abranches. Kazanie — Ks. Wizytator L. Bronny; chór miejscowy. Po nabożeństwie pochód do gmachu Tow. Jagiełły.

AKADEMJA

1) Hymny polski i brazylijski (orkiestra).
2) Przemówienie o Rocznicy Niepodległości Polski — Ks. proboszcz Góral.
3) Orkiestra i śpiewy.
4) Królowa Jadwiga — Ks. Redaktor J. Pałka.
5) Wysłanie depeszy hołdowniczej do J. E. Ks. Biskupa Kubiny.

Przerwa: szurasko, bufet, licytacja, »Koło szczęścia« i inne niespodzianki.

O godz. 15. **PRZEDSTAWIENIE.**

1) »Któż im łzy powróci«? (słowa Królowej Jadwigi).
2) »Hołd Królowej Jadwidze« (żywy obraz).
3) »Taniec cygański«; w przerwach orkiestra.

Wykonają członkinie Tow. Królowej Jadwigi pod dyrekcją prezeski p. Marji Bunik.

Przerwa: Bufet, loterja, licytacja i inne niespodzianki.

O godz. 19.30 **ZABAWĘ TANECZNĄ** urządza Tow. Króla Władysława. Orkiestra i bufet pierwszorzędne.

DOJAZD: Specjalna dyliżencja »Cia Força e Luz« będzie kursować co pół godziny z Tiradentes (Katedra) do Abranches (gmach Tow. Jagiełły).

Zapraszamy na obchód wszystkie polskie Towarzystwa i Rodaków. KOMITET.

Obchód 16-lecia naszej Niepodległości w Kurytybie

Staraniem towarzystw kurytybskich: Związku Polskiego, Oświaty, Kościuszki, Sarmacji, Tow. Śpiew. Św. Stanisława i Parafji Polskiej, urządzono w Związku Polskim, dnia 11-go listopada, uroczysty obchód ku czci 16 tej rocznicy Niepodległości Polski.

Publiczność stawiła się bardzo licznie i punktualnie, dając temsamem najlepszy dowód samego przywiązania do Macierzy.

Akademję rozpoczęto odegraniem hymnów polskiego i brazylijskiego. Zagajenia dokonał p. Piotr Flenik, podkreślając ważność uroczystości. Następnie Ks. Antoni Myszka, w zastępstwie Ks. Wiz. Ludwika Bronnego, który z powodu choroby nie mógł wygłosić mowy, miał odczyt o »Drodze do Niepodległości Polski«. Chór Św. Stanisława, pod dyrekcją p. Skalskiej, wykonał pieśń: »Gdzież to jedziesz Jasiu« Zalewskiego. Dzieci ze szkoły Sióstr Rodziny Marji odśpiewały »Hej młoda drużyno«, a jeden z uczni deklamował »Cześć mej Ojczyźnie«.

Na tem zakończono pierwszą część programu. W drugiej części — p. Wincenty Flenik wygłosił odczyt o Polsce Niepodległej. Nastąpiły potem: djalog »Ogórek i Kapusta« przez Kozłowską i Boguszewskiego, taniec Semenlukówny, śpiew »Wiosenna Reduta« p. H. Kulecówny, i śpiew chóru Św. Stanisława: »Pognała Walki«, Zalewskiego i chór z opery »Don Kichot«, Moniuszki.

Cały program był dobrze wykonany, to też wszystkim nie szczędzono oklasków. Obszerna sala gmachu Związku Polskiego była szczelnie wypełniona. Ogólne zdziwienie wywołał fakt, że loża konsularna świeciła pustkami. Stare mury Związku Polskiego, które przez tyle lat, tak wielu przyjmowały serdecznie i gościnnie przedstawicieli polskich, w ubiegłą niedzielę były świadkiem zlekceważenia obchodu narodowego urządzanego staraniem tutejszych organizacyj, przez przedstawicieli tutejszej placówki konsularnej i jej urzędników.

—

Z okazji święta 16-lecia niepodległości Polski, Organizacje: Związek Polski i Związek Towarzystw »Oświata« wysłały na ręce p. Posła R. P. przy rządzie brazylijskim w Rio de Janeiro depeszę z życzeniami w następującem brzmieniu:

»Związek Polski i »Oświata« składają na ręce Ministra życzenia w 16 stą rocznicę Niepodległości Rzeczypospolitej. Podpisy: Lachowski, Faucz.

W odpowiedzi na powyższe życzenia, p. Minister Grabowski odpowiedział telegraficznie, Związkowi Polskiemu i Zw. Tow. »Oświata«:

»Dziękuję serdecznie za nadesłane życzenia

podp. Grabowski«.

Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi w Polsce

Braço Esquerdo (S. Catharina) przesłał Władysław Spancerski) po 10$: Jan Kraszewski; po 5$: Szczepan Maciejewski, Antoni Maciejewski, Weronika Herek, Szczepan Szlachta, Stanisław Kawka; po 4$: Władysław Spancerski; po 3$: Filip Herek, Franciszek Demaj, Wojciech Fabiszak, Helena Herek, Henryk Wroński; po 2$: Szymon Badziak, Feliks Kawka, Franciszka Herkowa, Leon Demaj, Bronisława Zawadzka, Adam Danielski, Stanisław Badziak, Wacław Demaj, Jan Badziak, Wiktorja Szlachtowa, Franciszek Spancerski, Stanisław Wiśniewski, Józef Matuszak; po 1$600: Władysław Dobisz; po 1$: I. Szydłowski, F. Badziak, Kazimierz Kurowski, L. Spancerski, Franc. Kraszewski, J. Herek, Fr. Herek, H. Spancerski, J. Kraszewski, Fr. J. Herek, S. Drzenicki. J. Drabczyńska, J. Kawka, S. Gajdziński, S. Herek, J. Herek, S. Spancerska, E. Wolińska, S. Arnaut, T. Kawka, A. Lisiecki, A. Fabiszak, A. Maciejewski, J. Drzenicki, L. Szafrański, W. Herek; po $500: J. Drzenicki; po 3$: Bronisława Krajewska; 111$100

Z Prudentopolis (lista V): Stanisław Chrupek 15$; Paweł Kochan 10$; Bractwo Róż. (Hanasowa) 9$; po 5$: Michał Bossak, Jan Chociaj, Wincenty Chrupek; po 4$: Michał Mikuta; po 3$: Marja Wojdyłło, Józef Pielak, Eugenja Jaworska; po 2$: August Kłosowski, Michał Polinarski, Fr. Ratuszyński, Józef Kłosowski, Binkowski, Paweł Czarnecki, Wacław Szczeszyk, po 1$: Franciszka Łukasiewicz; po $500: K. Specht; 77$500

Rio Claro (Ciąg dalszy) po 10$: Ignacy Tyski, Józef Leśniewski; po 5$: Józef Tyski, Aleksander Robaszkiewicz, Jan Tyski, Jakób Tomal, Adam Cieślak, Józef Cieślak, Ignacy Szablewski; po 4$: Szymon Iskierski; po 3$: Piotr Wejna; po 2$: Stanisław Owsiany, Marta Więckowska, Stanisław Suchecki, Antoni Wieczorkowski, Michalina Król, Stanisław Weretycki, Joanna Weretycka, Stanisława Pianowska, Piotr Grunłowski, Wincenty Wreżeński, Piotr Guść; po 1$: Marja Kozłowska, Władysław Weretycki, Jan Topolniak, Józef Mazur, Józef Michalski, Michał Lałabuch, Franciszek Ligocki, Konstanty Semitkowski, Jan Dudzier, Pedro Ferreiro da Silva, Dymetro Łyczko, Mikołaj Duda, Wasyl Remeniuk; po $500 Józef Rudens Leśniewski; 97$500

Orleans (c. d.) Jan Falarz 10$; po 5$: Szymon Lica, Michał Muszarski, Adam Nalepa; po 2$: Jan Pączek, Jan Pączek; 29$000

São Mateus (c. d.) Stefan Toporowicz 5$; po 2$: Stanisław Pietrzak, August Huk, Bronisław Figurski, Wincenty Bańczyński, Piotr Huk; po 1$: Kazimierz Huk, Adão Silva, Adam Fiołunowski, August Kurek, Wacław Huk; po $500: M. Walczak, K. Huk, I. Huk; $200: S. Huk; Janek syn P. Huka $300; 22$000

São Feliciano (Rio Gr. do Sul) złożone w Kooperatywie p. Stanisławowi Bujnowskiemu: Stanisław Rakowski i Rodzina 14$; po 10$: Andrzej Trzoskowski, Antonina Trzoskowska, Feliks Stelmaszczyk, Józef Jęszczak, Juljan Kaczyński; po 7$: Antoni Morkowski; po 5$: Mieczysław Borowski; po 3$: Józef Stanecki, Jan Twardowski, Franciszek Wróblewski, Franciszek Kędzierski, Wacław Studziński i Rodzina, Stanisław Bujnowski; po 2$: Jan Siwiński; 95$000

Złożono w Redakcji Ludu Jan Krupidłowski z Nova Lima (Minas Geraes) 20; Ks. Smoliński z Petropolis 7$; Jan Olejnik z Laranjeira 5$; 32$000

16.357$500

Kurytyba, 10-go listopada 1934.

Franciszek Lachowski, prezes
Józef Papugnée, skarbnik
Wincenty Flenik, sekretarz.

Komunikat

Poszukiwani są za pośrednictwem Wydziału Konsularnego przy Poselstwie Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janeiro (Praia de Botafogo, 246), przez znajomych, względnie rodzinę, następujące osoby:

Ryba Jan pochodzący z woj. Krakowskiego, w wieku około 42 lat; z Polski wyjechał w 1933 roku i pewien czas przebywał w Rio de Janeiro;

Sawicki Jerzy z Polski wyjechał w 1923 roku i osiedlił się w Minas Geraes;

Szatyłowicz Grzegorz rodem ze wsi Czeremcha, woj. Białostockiego; do Brazylji przyjechał w 1929 roku i początkowo zamieszkiwał w m. São Paulo;

Szyf Chanina w wieku lat 22, pochodzący z pow. Janowskiego, woj. Lubelskiego; który do Brazylji przyjechał w 1933 roku;

Testuk Bazyli pochodzący z pow. Dubieńskiego, syn Łucjana i Uljanji; do Brazylji przyjechał w 1913 roku;

Zaremba Marusha rodem z m. Ciechocinka, która przez pewien czas zamieszkiwała w m. São Paulo;

Poszukiwani i każdy, kto posiada jakiekolwiek informacje o miejscu pobytu i losie wymienionych osób, proszeni są o porozumienie się z Wydziałem Konsularnym przy Poselstwie R. P. w Rio de Janeiro.

Rio de Janeiro, dnia 2 listopada 1934 roku.

Kierownik Wydziału Konsularnego
Dr. Jan Wagner.

UWAGA!

Kandydaci na **nauczycieli prywatnych** mogą w łatwy sposób przygotować się do **zdania egzaminu** i następnie mogą otrzymać swiadectwo z przedmiotów wymaganych.

Informacji udziela:
Prof. **Eliasz Metynowski**
w Wyższej Szkole Handlowej zatwierdzonej przez Rząd Federalny
Rua Commendador Araujo 276, Kurytyba.

KLINIKA DENTYSTYCZNA
Kazimierz Mitczuk
Chirurg - Dentysta
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyczny.
Specjalność: Złote mostki i płyty kauczukowe.
Aven. Luiz Xavier 128 (sobrado
CURITIBA

Apteka Tell
DROGARIA
Sigel Etzel & Cia.
Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne.
Vermicida Tell wróg robaków i glist,
Farby Tell najlepsze do farbowania ubrań i sukienek.
Fermento Tell ekonomiczne drożdże do ciasta i chleba.
Recepty lekarskie załatwia się rzetelnie i sumiennie.

Obuwie
dla Mężczyzn i chłopców.
TRWAŁE GWARANTOWANE.
CENY SĄ BARDZO NISKIE.
CHAPELARIA VENUS
Rua Quinze, esq. Dr. Muricy

SZKŁA I FABRYKA LUSTER
SZKŁO do okien fantazyjnych, szkło ozdobne rzeźbione, matowe, szlifowane, kryształowe, można nabyć u nas w każdej ilości i mierze na zamówienie. Wstawia się szyby wyżej wymienione do kościołów i domów. Sprzedaż hurtowna i detaliczna. Ceny niskie.
LUSTRA kieszonkowe, ręczne, toaletowe, fryzjerskie, wklęsłe w ramkach metalowych, celluloidowych i drewnianych.
LUSTRA DLA MEBLI w formie: kwadratu, owalu i innych kształtów. Największy miejscowy skład luster: Specjalność w wyrobach z pięknych drzew parańskich, jak: lampy pinjorowe, ramki do obrazów i fotografij wróżnych rozmiarach i kształtach.
Założono w r. 1903
Rua Mar. Deodoro, 254
Telefon 1335, Curitiba.

„A VENCEDORA"
Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owijanych.
Cukierki malanowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.
FRANCISZEK LACHOWSKI.
Curityba — Rua Cabral N 451 — Curityba

Z pośród wszystkich trunków pijcie tylko piwo marki POMBA
Tuzin 14$000.
Oryginalny niedorównany gatunek produkowany wyłącznie przez browar
Cervejaria Cruzeiro — Curityba — Tel. 495 i 751

Listy z Polski

Jedynastodniowa podróż po Polsce

To wspomnienie z podróży poświęcam synowi mojemu Sławomirowi Szczęsnemu i zawsze mi miłym Rodakom z osad Cosslu, Cresciumy i Baplisty w stanie Św. Katarzyny.

Warszawa. 10. X. 1934 r.

Pozostać nadal w Siedlcach, było wykluczonem. Chociaż to miasto o ludności więcej, jak 30.000, lecz rozwijało się tak ślimaczym krokiem, bez żadnego polotu, typowo małomieszczańskie, iż nie było tam więcej żadnego pola pracy dla nas.

Cały handel w Siedlcach opanowali Żydzi, tak iż kupcy polacy wegetowali, utrzymać się mogli jedynie wieśniacy, którzy z roli przeszli do miasta i tu założyli sklepy kolonjalno spożywcze.

Ich silne, hartowne zdrowie, prymitywne wymagania życiowe, możność zdrowego, a prostego odżywianie się, to wszystko atrybuty przyszłego bogactwa.

Wybraliśmy się w podróż, w poszukiwaniu zdrowszego klimatu dla dzieci, i odpowiedniego miasta dla pola pracy dla mnie.

Przez kilka miesięcy w tym roku uczęszczałam na Wyższe Kursa Kosmetyczne, a mając już poprzednio taki dyplom przedwojenny z nowym dyplomem, który otrzymałam teraz, otworzę Gabinet Kosmetyczno – Lekarski, gdy skończę praktykę w Warszawie, którą odbywam w dużych, lutejszych zakładach.

Nasza podróż zaczęła się od Warszawy, gdzie zatrzymaliśmy się parę dni dla naszej Córeńki Danusi, która w tym czasie gdy studjowałam, chorowała ciężko jaż po raz drugi, rok po roku.

Gdy przeszła rekonwalescencję zachorował Syn nasz Właduś i Ona nie zawiadamiając mnie, uczęszczając do szkoły, pielęgnowała brata.

Z jakąż radością pojechała z nami do Warszawy, lecz do Krakowa nie chciała jechać, gdyż wątła z natury, obawiała się zmęczenia i chciała powrócić do brata.

W niedzielę, gdy było najwspanialsze przyjmowanie Polaków z Zagranicy, my nie mogłyśmy jeszcze być w Warszawie.

Gdy pojechałyśmy w poniedziałek, zwiedziłyśmy Wystawę: »Polska i Polacy w świecie« w salach Muzeum Wojskowego, w Alejach Jerozolimskich – Aleja 3 go Maja.

Piękna Wystawa, bogato i umiejętnie przedstawiony dorobek Polski powojennej.

Wszystkie działy pracy, jak: rolnictwo, tkactwo, metalurgja, górnictwo, przędzielnictwo; nasze kopalnie, linje okrętowe, oraz lotnictwo; modele maszyn, okrętów i panorama, widoków gór polskich, oraz duże—piękne zdjęcia z dzielnic Polski i lalki w strojach narodowych.

Oddzielne działy były i dzielnic, gdzie osiedlili się Polacy Zagranicą.

Bogato przedstawiają się zbiory afrykańskie, lecz bardzo skromnie brazylijskie i argentyńskie. Całe ściany nazwisk twórców osiedli polskości zagranicą mówią dużo o zasługach, lub umiejętności reklamowania się, a to dużo znaczy.

Podziwiałam skromność zbiorów brazylijskich, gdyż przywatnie widziałam ich wiele więcej, bogatrzych i piękniejszych.

Ksiądz Ignacy Posadzy, obecnie Rektor Syminarjum Zagranicznego w Potulicach pod Poznaniem miał piękne zbiory skór żmij wisiały we drzwiach saloniku jako portjery, tak były długie; piękną skórę mrówkojada, ogromną; stroje indjańskie z kłów dzikich zwierząt i flasion roślin z puszcz brazylijskich, które są piękne, jak najpiękniejsze paciorki i t. d.

Widziałam jeszcze bogatsze zbiory u pp. Warchałowskich, gdyż były tam strzały indjańskie, kryształy górskie, różne indjańskie wyroby z kamienia z epoki kamiennej i t. d.

I u nas Organizatorzy Wystawy znaleśliby niejedno, lecz już po czasie, gdyż ofiarowałam do gimnazjum w Siedlcach.

Fotografowaliśmy się przy samolocie kapitana Skarżyńskiego, który zaopatrzony jest w pamiątkowe tabliczki z portów brazylijskich od Towarzystw polskich.

Na Wystawie spotykaliśmy różne wycieczki Organizacyj i Zrzeszeń wiejskich z różnych dzielnic Polski w narodowych strojach, co podziwiała i zachwycała się Danusia, a mąż fotografował.

Gmachy Wystawy przedstawiają się wspaniale, a Wystawa zorganizowaną była ogromnie umiejętnie i precyzyjnie, ze znajomością kraju i wprost amerykańskim rozmachem i darem samoreklamy.

Na terenie Wystawy stały wspaniałe modele samolotów, były kioski z pamiątkami z Wystawy, doprawdy, iż również ciekawie urządzone, lecz każdy drobiazg o nader wygórowanej cenie, chociaż ładne rzeczy.

Dział wyrobów gobelinowych był przepiękny, aż się oczy śmiały, lecz... ani torebki o wzorach ludowych, pasy, gobeliny na ścianę, ani żaden bibelocik nie stał się naszą własnością, nie kupiliśmy nic.

Dłużej zatrzymałam się przy bibelotach przedstawiających mikroskopijne modele samolotów zapominając, że wstążkę przy gorsie sukni mam zapiętą broszką z São-Paulo, przedstawiającą »Samolot w locie«.

Jestto imitacja, lecz pięknyemaljowany z brylancikami klejnocik.

Panienka z kjosku, jakaś nader miła osóbka z inteligencji, uśmiechając się, powiedziała: — ależ Pani pobiła rekord na tej Wystawie, gdyż broszka Pani, jest najpiękniejszym modelem samolotu.

I rzeczywiście, pobiłam rekord, gdyż wobec mego klejnociku, nic dobrać sobie nie mogłam.

Zwiedzając Wystawę byłam rekonwalescentką po operacji, czułam się tak fatalnie iż chodziłam, jak ofiara, pół przytomna, proszac tylko w duchu Boga o więcej siły i wytrwanie i dziękując mu za rozkwit, do jakiego Polska doszła w czasie swej Wolności.

Nie notowałam nic, a mogła bym dać lepszy, szczegółowszy opis.

W obrębie Wystawy były również obozy harcerskie do których z całym zapałem zdążałam.

Szalenie tęskniłam wtedy za Tobą Sławku, zdawało mi się, że musiałeś przyjechać, jesteś tu, zwiedzasz moją ukochaną Warszawę.

Miałam żywą, radosną nadzieję.

Ze Właduś nie widział Wystawy i Zjazdu, nie tyle mi było żal, gdyż On już dużo widział w Polsce, lecz, Ty, Synu mój najdroższy powinieneś tu w tym momencie być, dla Polaków jadąc na Zjazd były wszelkie zniżki i ułatwienia, przyjmowali ich tak mile, radośnie i tak rodzinnie.

W obozie harcerskim przyjęto nas bardzo miło. Harcerzyki pokazali nam swoje sypialnie i świetlicę i prosili, aby wpisać się do ich księgi z podpisami.

Tam przeczytałam nazwisko »Roguski,« który przyjechał na Zjazd.

To powinien być Twój rówieśnik Sławku i Twój znajomy z bardzo dziecinnych lat.

Przez tego Pana chciałam Ci przesłać jakie pamiątki z Polski, ileż naszukałam się go, aby się z nim skomunikować, lecz napróżno.

Pojechaliśmy na Pragę do Parku Paderewskiego, gdzie stał Obóz Harcerski harcerzyków polaków z całego świata, lecz tam nic o Roguskim nie wiedziano.

Wskazano mi dom Akademicki, pojechaliśmy tam na obiad, lecz ani Ciebie Sławku nie było, ani Pana Roguskiego.

Ostatecznie dowiedziałam się, że otrzymał mieszkanie w »Cyfie«, telefonują tam, niema, wyszedł.

Kilkakrotnie telefonowałam, lecz napróżno, trzy dni upłynęło, pora była wyjeżdżać z Warszawy.

Teraz dopiero poczułam gorszki żal.

Nie widziałeś Warszawy w całej swej krasie, ubranej białem i czerwonem kwieciem, sztandarami, radosnej i słonecznej.

Helena Grzywińska-Werpachowska

LEICA
Aparat fotograficzny do sprzedania bardzo tanio ze wszystkiemi przyborami. Zgłoszenia w Redakcji »Ludu«.

Sklep
Artykułów Spożywczych
Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkta krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Mąkę Kostną

PRAÇA CORONEL ENEAS 30, RÓG SÃO FRANCISCO — CURYTYBA

BALSAMO STA HELENA
Infallivel contra dôres.

leczy reumatyzm, bóle, piersiowe, bóle zębów uszu, newralgji, kolki, świeże rany i t. p.

Lekarstwo używa się przez nacieranie

Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

Casa de Saude
Sanatorio Chirurgico Suisso

RUA 15 DE NOVEMBRO 1690 — Telefon 433

Dr. G. Leuenberger

Długie lata pracował w szpitalach europejskich. **Lekarz, Specjalista w Chirurgji. — Leczy choroby kobiece, drogi moczowe.** Przyjmuje od 10—12 i od 2—5 z wyjątkiem niedzieli i soboty po południu. **Leczy sztucznemi promieniami ultra fioletowemi. »Solux«, Diathermia Chirurgiczna w ogóle.** — Ceny niskie.

Chapelaria Elegante

RUA RIACHUELO 130

Zawsze nowe fasony kapeluszy dla **PAŃ I DLA DZIECI.**
Własna fabryka sztucznych kwiatów i wianków ślubnych.— Welony ślubne w różnych cenach.

APTEKA HUMANITARIA — DROGARIA
Rua Dr. Trajano Reis N.37—**Curityba**

Wszelki wybór lekarstw i preparatów krajowych i zagranicznych po cenach niskich.

Recepty lekarskie załatwia się prędko i sumiennie.

Dr. Carlos Moreira
Profesor fakultetu medycznego

Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. — Konsultorjum: Avenida João Pessoa 68, nad apteką Avenida od 10—11 i od 3—5 po południu.

Rezydencja: Visconde de Nacar 608, Telefon 8-8-8

Czy to świder automatyczny?

Nie! Jest to zwykła maszyna do pisania...

Wrażenie to dowodzi o słabości pańskich nerwów. Pan powinien zażywać ADALINĘ, która uspokaja nerwy i jest nieszkodliwą a bardzo skuteczną na system nerwowy.

W pudełeczkach po 10 pigułek — 0,5 grm.

Nowe pudełeczka po 6 pigułek — 0,25 gr.

DLACZEGO PŁACISZ LOKATORNE?

Dlaczego nie jesteś właścicielem domu?

Za 5$000, 10$000, 20$000 miesięcznie, możesz nabyć własny dom w firmie

Empreza Constructora Universal Ltda,

która daje go swoim członkom. Pieniędzy swych nigdy nie stracisz.

Zażądaj informacyj przy

Rua 15 de Novembro 384 — Karytyba.

Mala Real Ingleza

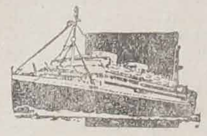

»H. MONARCH« 19 go listopada do Rio, Madeira, Lissabon, Leixões (via Lissabon), Vigo, Cherboug i Southampton.

—0—

Do Montevideo i Buenos Aires:

H. Chieftain	13	Listopada
Almanzora	20	»

Z Santos do Europy:

H. Monarch	19	Listopada
Almanzora	1	Grudnia
H. Chieftain	3	»
H. Princess	17	»

Sprzedaje się szyfkarty 3-ciej klasy do Europy: jak do **Polski**, Łotwy, Irlandji, Czechosłowacji, Jugosławji, Austrji, Rumunji, Bessarabji.

Informacji udziela Agencja:

Cia Marte

Rua 15 de Novembro 257-261 — Caixa postal 220 — CURITYBA

Baczność!

Wszystko po cenach zniżonych
Książki do nabożeństwa — wszystkie wyd... co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figury kościelne, kroplnierzki, lichtarze i wszelkie inne towary dewocjonalne! Wszelkie przybory szkolne.

Drukarnia i introligatornia — Fabryka pieczątek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & COMP.
Rua Barão do Serro Azul 66-72
CURITYBA

JACEK DROMLEWICZ
lekarz-Dentysta w Kurytybie.

Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne, z podniebieniem i bez w złocie i kauczuku. Wykonanie pierwszorzędne. Ceny niskie.

Rua Monsenhor Celso Nr. 148 piętro (Primeiro de Março)

Swinie!

Są do sprzedania ŚWINIE DO CHOWU, dobrej rasy od 10$000 do 70$000 za sztukę.

Bliższych informacyj udziela JORGE A. BONACIF przy drodze za Penitencjarją, w pierwszej Wendzie, po lewej stronie, na rogu, w miejscowości AHÚ DE CIMA.

Wapno, cement, cegły, piasek, dachówki, drzewo do budowli, farby i t. p.

MACEDO & Cia.

Posiadają największy skład wszelkiego **MATERJAŁU DO BUDOWLI** którego dostarczają w małej i wielkiej ilości. — Wykonują plany i kosztorysy.

Udzielają wszelkich informacyj.
Rua João Negrão N. 621 — CURITYBA
Telefon 869 — Caixa postal 387

SKŁAD MEBLI

Firmy:
JAKÓB KOZIEŃ
RUA SÃO FRANCISCO 284

Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łóżka, kołyski, stoły, kredensy, szafy kuchenne, sofy, kanapki i t. p. powyżej wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie. Ceny są bardzo niskie.

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. — Klinika ogólna.

Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pęcherza i włosów.

Klinika dla dzieci. — Leczy żylaki oraz rany na nogach bez operacji.

Konsultorjum: Nad apteką »Brasil« Praça Tiradentes 390. Przyjmuje od 12 do 1-szej i od godz. 4-ej do 6-ej

Rez. Rua Commendador Araujo 970 — Telefon 424.

SZOPS w Butelkach z Atlantyki jest dziś śmietanką parańską

TELEFON 790 — 791 — DEPOSITO: TELEFON 709.

Poznajmy nasze prawa i obowiązki

Konstytucja Brazylji

(Ciąg dalszy)

SEKCJA II.

Izba Kontroli Skarbu.

Art. 99 — **Utrzymuje się Izbę Kontroli Skarbu, która, bezpośrednio, lub za pośrednictwem delegacyj zorganizowanych według ustawy, towarzyszyć będzie przy wykonywaniu budżetu i sądzić będzie sprawy pieniężne osób odpowiedzialnych za grosz publiczny lub dobro publiczne.**

Art. 100 — Ministrowie Izby Kontroli Skarbu będą mianowani przez **prezydenta Republiki, z aprobatą Senatu Federalnego, i będą posiadać te same gwarancje, jakiemi się cieszą ministrowie Sądu Najwyższego.**

Paragraf jedyny — Izba Kontroli Skarbu będzie **posiadała w sprawach organizacji swego wewnętrznego regulaminu i swego sekretarjatu, te same atrybucje, jakie posiadają trybunały sądowe.**

Art. 101 — Kontrakty, które, w jakikolwiek sposób dotyczyłyby bezpośrednio dochodów lub rozchodów, dopiero wtedy będą uważane za ważne i zupełne kiedy zostaną zarejestrowane przez Izbę Kontroli Skarbu. Odmowa rejestracji zawiesza wykonanie kontraktu, aż do chwili wypowiedzenia się Władzy Ustawodawczej.

Par. 1 — Podlegać będzie uprzedniej rejestracji Izby Kontroli Skarbu każdy akt administracji publicznej, z którego wynika obowiązek płatności dla Skarbu Państwa, lub na jego rachunek.

Par. 2 — W każdym wypadku, odmowa rejestracji, z powodu braku pokrycia funduszy kredytowych lub poczytania kredytu jako niewłaściwego, ma charakter zakazujący; kiedy zaś odmowa miałaby inny powód, wydatkowanie może być uskutecznione po wydaniu orzeczenia przez prezydenta Republiki, zarejestrowanego z zastrzeżeniem Izby Kontroli Skarbu i rekursem »ex officio« do Izby Deputowanych.

Par. 3 — Kontrola finansowa urzędów samorządowych będzie się odbywać w formie przewidzianej w ustawach, które je postanowią.

Art. 102 — Izba Kontroli Skarbu przedstawi uprzednie orzeczenie w terminie 30 dni, w sprawach rachunkowych, które prezydent Republiki powinien corocznie przedkładać Izbie Deputowanych. Jeżeli one nie zostały jej przesłane w należytym czasie, zakomunikuje fakt Izbie Deputowanych, w celu poczynienia odpowiednich kroków prawnych, przedstawiając jej, w pierwszym lub drugim wypadku, szczegółowe sprawozdanie z ukończonej kadencji czynności finansowych.

SEKCJA III.

Rady Techniczne.

Art. 103 — Przy każdem Ministerstwie będzie jedna lub więcej Rad Technicznych, które stosownie do rodzaju ich prac, uzgadniać się będą w Radach Głównych, jako organy doradcze Izby Deputowanych i Senatu Federalnego.

Par. 1 — **Zwyczajna** ustawa określi skład, urzędowanie i zakres władzy Rad Technicznych i Rad Głównych.

Par. 2 — Przynajmniej, połowa z każdej Rady będzie się składać ze Specjalistów, z poza sfer urzędniczych odnośnego Ministerstwa.

Par. 3 — Członkowie Rad Technicznych nie będą otrzymywać poborów za pełnienie swego urzędu, jednakże mogą pobierać diety za posiedzenia w których wezmą udział.

Par. 4 — Zakazuje się jakiemukolwiek ministrowi przedsiębrać rozporządzenie w sprawach jego wyłącznej kompetencji wbrew jednogłośnemu orzeczeniu właściwej Rady.

ROZDZIAŁ II.

Prawa Stanów, Dystryktu Federalnego i Terytorjów.

Art. 104 — **Przysługuje stanom wydawać prawa w sprawach własnego podziału, organizacji sądowej i obsadzać odnośne urzędy zachowując postanowienia art. 64—72 Konstytucji, z wyjątkiem kiedy chodzi o wezwanie sił wojskowych federalnych, oraz ponadto następujących zasad:**

a) **udzielania godności, w pierwszych stopniach, zapomocą konkursu, zorganizowanego przez Sąd Apelacyjny, przyczem należy dokonać klasyfikacji, zawsze o ile to możliwe, w potrójnej liście.**

b) **udzielania godności, w stopniach wyższych, na mocy dostąpienia z racji starszeństwa klasy i zasługi, zachowując rozporządzenie paragr. 6.**

c) **niezmienności podziału i organizacji sądownictwa, w ciągu pięciu lat od daty wydania ustawy, która je ustanawia, z wyjątkiem umotywowanego wniosku Sądu Apelacyjnego.**

d) **niezmienności liczby sędziów Sądu Apelacyjnego, z wyjątkiem, gdyby wniosek wyszedł z samego Sądu Apelacyjnego.**

e) **ustalenia poborów dezembargadorów Sądu Apelacyjnego w sumie nie mniejszej, od tej, jaką pobierają sekretarze Stanu i poborów i innych sędziów, z różnicą nie przechodzącą 30% jednej od drugiej kategorji, płacąc kategorji najwyższej nie mniej niż dwie trzecie poborów dezembargadorów.**

f) **wyłączności kompetencji Sądu Apelacyjnego do procesowania i sądzenia sędziów niższych w występkach pospolitych i przeciw odpowiedzialności.**

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Z NAS TRZECH TYLKO KOŃ JESZCZE DOSYĆ TRZEŹWY

Bracia Franciszek i Karol Hammerlowie, weseli wiedeńczycy, pamiętają jeszcze stare, dobre czasy fiakrów wiedeńskich.

Wyjechali pewnego wieczoru z zaprzęgiem dwukonnym. Ale po drodze poczuli pragnienie. A w kieszeni były pustki. Co zrobić? Postanowili sprzedać z ręki do ręki jednego konia. Szybko i składnie poszła ta tranzakcja. Otrzymane od handiarza parę set szylingów uskrzydliło odrazu fantazję i pragnienie nieugaszone braci, którzy pojazdem, ciągnionym przez jednego tylko pegaza, włóczyli się od jednej knajpy do drugiej, wychylając liczne flaszki wina naprzemian z piwem.

Pili długo i często a jeszcze było im mało. W ostatniej knajpie opróżnili sporą baterję butelek, a gdy przyszło do płacenia, okazało się, że obaj nie mają już przy sobie ani grosza. Franciszek bardziej zawiany, nie chciał nawet gadać z kelnerem o takim drobiazgu, jak rachunek, położył się na bilardzie i zapadł odrazu w sen kamienny. Karol, trzeźwiejszy nieco, zaproponował z miejsca ugodę: wyszedł na ulicę i za chwilę ukazał się we drzwiach, prowadząc wyprzężonego konia. «Oto zastaw, proszę przyjąć».

Zwykłą rzeczy koleją sprawa oparła się o sąd. W sądzie oświadczył Karol Mammler: «Byliśmy obaj tak wstawieni, że nie wiedzieliśmy co się z nami dzieje. Z nas trojga trzeźwy był tylko koń.»

Argument przekonał widocznie sędziego, gdyż uwolnił wesołych braci od winy i kary.

ŻYCIE RODZINNE.

— No, mój kochany, już musisz przyznać, że przez całe swoje życie nie zrobiłeś ani jednego rozumnego kroku...

— Przepraszam cię, kochanie — zapomniałaś, żem cię poślubił.

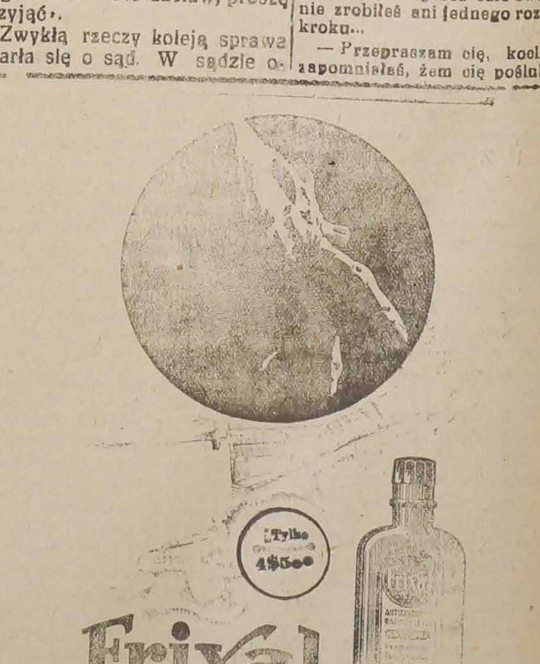

Działa przeciw bólom szybko i skutecznie.

NA REUMATYZM